

НАРОДЕНЪ БУДИТЕЛЪ

СЕДМИЧЕНЪ ЦЪРКОВНО-ОБЩЕСТВЕНЪ ВЕСТНИКЪ ЗА ХРИСТИЯНСКА ПРОСВѢТА И ИНФОРМАЦИЯ.

Всички ржкописи и суми да се изпращатъ до редактора свещ. Д. ПОПВАСИЛЕВЪ - Шуменъ.

АБОНАМЕНТЪ:
за година 50 лв.
предплатени на
два пжти.

БРОЯ 1 левъ.

ЗА ОБЯВЛЕНИЯ
се плаща по 1 левъ
на дума.

ЕФТИНИ! Материяли ЕФТИНИ!
БЪРЗА! ТЕЛЕГРАМА БЪРЗА!

Приятно ми е да съобща на Шуменци,
че снабдихъ
електротехническия си магазинъ
съ всички видове най-доброкачествени електрически
материали: Лампи, Луксозни полюеи,
разни абажури и пр.
На разположение на клиентитъ — вѣщи майстори
електротехници.
Цѣнитъ на всички материали сж съ 10 — 15% по-
ефтини отъ всѣкъждъ другаждъ.
Моля почитаемитъ клиенти да не пропускатъ да по-
искатъ при потрѣба, моитъ цѣни.
Винаги ЕФТИНИ и ОТБРАНИ
 грамофонни плочи.
Съ почитъ: Василь Абаджиевъ — Шуменъ.

Гарантия за всѣка извършена отъ менъ **инсталация.**

МЕБЕЛНА РАБОТИЛНИЦА

съ **специалистъ рѣзбаръ и тапицеръ**
въ ул. „В. Левски“ срещу Б. Земл. Банка.

Изработва ефтини **дивани, кушетки** и всѣкакъв видъ
мебели въ строго опредѣленъ стилъ, съ художествена рѣзба
и рѣдка естетичностъ. Изработка художествена, солидна и
отъ най-първокачественъ европейски и мѣстенъ материалъ
съ гаранция.

А. Чолаковъ & Д. Боевъ — Шуменъ

СВЕЩЕНИЧЕСКИЯТЪ СЪЮЗЪ.

Следъ много борби презъ
годинитъ преди войнитъ
свещеницитъ въ България
добиха право да иматъ своя
организация. Това право на-
пълно добиха тѣ едва въ
тежките години следъ по-
следната война. Епископата
(владичитъ) намираха, че
не е възможно, неприемли-
во и непримиримо е отъ
гледна точка на църков-
нитъ канони, да сжществу-
ва организация, съюзъ на
свещеницитъ, така, както
не е възможно въ войска-
та офицеритъ да се сдру-
жаватъ въ съюзъ, който
би разрушилъ всѣка дис-
циплина. Епископата не
позволяваше сжществува-
нето на такъвъ съюзъ, за-
щото се мислѣше, и това
е така, че църквата (епис-
копи, свещеници и миря-
ни) сама по себе си е една
организация, единъ идеа-
ленъ съюзъ. Въ този общъ
съюзъ, особно въ срѣдата
на клира (само епископи и
свещеници), да никне новъ
съюзъ само на свещеници,
който по самия законъ на
живота ще бжде насоченъ
най-първо да брани подчи-
нения отъ началника, све-
щеника отъ владиката —
се смѣташе за нѣщо несъ-
вмѣстимо съ понятието
църква. Така мислѣха вла-
дичитъ. Не така мислѣха,
обаче, нѣкои побудни и
самоувѣрени свещеници
преди 15—20 години. Око-
ло тѣзи свещеници се гру-
пираха други. Движението

се разширяваше. Смѣлостъ-
та побеждаваше. Събрания-
та на свещеницитъ се за-
брашиха. Тѣ не преставаха
да се събиратъ. Прогонени
отъ едно мѣсто, тѣ (вода-
читъ) се събираха на дру-
го мѣсто. Тѣ казваха: ние
не ще правимъ профессио-
наленъ съюзъ. Не искаме
да се сдружаваме само за
това, за да бранимъ свои-
тъ материални интереси.
Нашето сдружение лежи
само на идейна почва. Ние
не се дѣлимъ отъ влади-
цитъ. Искане владичитъ
да бждатъ при насъ.
Тѣ да ни ржководятъ, но
да ни дадатъ пълна сво-
бода на изказване, нека
изслушватъ и нашето мнѣ-
ние за управата на църк-
вата. Ние долу, при на-
рода, даваме лошъ или ху-
бавъ образъ на църковния
животъ, затова имаме пра-
во да редимъ ржководство
то на този животъ нарав-
но съ владичитъ.

Току следъ последната
война настанаха тежки го-
дини за цѣлата страна и
частно за църквата. Дисци-
плината бѣше вредъ нару-
шена. Свещеницитъ заявиха
отново и по високо своитъ
искания. Епископата въ ли-
цето на четиримата свои из-
бранници (Св. Синодъ) на-
мѣри за добре да удовле-
твори отчасти исканията на
свещеницитъ. Тѣмъ се раз-
реши да се сдружатъ въ
съюзъ, при условие, че всѣ-
ко свещеническо събрание

ще се председателствува
отъ владика или неговъ
замѣстникъ, а общитъ све-
щенически конгреси ще се
председателствуватъ вина-
ги отъ владика — пра-
теникъ на Св. Синодъ и
никое негово решение не
ще влезе въ сила преди
да добие санкцията на Св.
Синодъ. Главната задача,
легнала въ основитъ на
съюзния уставъ, е чисто
просвѣтна. Следъ 8—9 го-
дишенъ спокоенъ животъ
организацията доби име
всрѣдъ обществото, започ-
на все по-вече да се за-
чита. Самосъзнанието у све-
щенството се подигна. Ста-
риятъ свещеникъ, както и
младиятъ, все по-вече до-
бива съзнание за отговор-
ността на своя санъ и вѣр-
ва, че той ще може да на-
ложи на обществото едно
по-голѣмо уважение къмъ
личността на свещеника
и къмъ църквата въобще.
Но все пакъ свободно
проявениятъ животъ на ор-
ганизацията показа, че тя
ще бжде анемична, сжще-
ствуванието ѝ безцелно,
ако не води все по-стегна-
та борба за своята еман-
ципация, за своето пълно
освобождаване отъ опеку-
нството на владичитъ. Но
тоза еманципирането, е
рѣзко противоположно на
исканията на църковнитъ
канони. И ето тукъ, на та-
кава почва бѣше недавнаш-
ниятъ конфликтъ между
Св. Синодъ и управител-
ното тѣло на свещен. съ-
юзъ по въпроса за мате-
риалната издрѣжка на све-
щенството. Тукъ, собствено,
е трагизма въ живота на
тази организация.
Има и други прояви въ
живота на свещенич. орга-
низация, които все по-вече,
особно презъ последнитъ
2 — 3 години, отежчаватъ
нейното положение. Неза-
висимо отъ постояннитъ
конфликти, дребни или е-
дри, съ Св. Синодъ, сами-
ятъ свещ. съюзъ като че
изживѣ презъ изтеклитъ
мирни години своитъ цели
и задачи.
А въ сжщностъ, по скоро, ние
ще кажемъ, заедно съ об-
щото идейно издребняване
на живота въ нашата страна,
има послабление и въ жи-
вота на тази организация.
Борбитъ за разрешаването
и закрепването на органи-
зацията отдавна сж изжи-
вѣни, ала по-вечето отъ
борцитъ отъ онѣзи бурни
години, когато гонената съ
борбата целъ бѣше ясна и
почиста, и днесъ стоятъ на
чело на управлението на

съюза. Израстнаха презъ
последнитъ 10 години но-
ви, по-интелигентни сили,
които недоволствуватъ отъ
управата, събиратъ хора
около себе си и атакуватъ
управата. Старитъ се бра-
нятъ. Търсятъ свои крепи-
тели. И така цѣлиятъ жи-
вотъ на организацията
презъ последнитъ нѣкол-
ко години се изразява въ
тия борби. Тѣ поглъщатъ
много внимание и енергия.
Но какво ще направятъ
тия други щомъ канонитъ
сж такова крепко оржие
въ ржцетъ на Епископата?
А свещеницитъ дребнѣятъ
въ своитъ борби. Парти-
занството развращава мно-
зина млади, незакрепнали
и неориентирани въ живо-
та свещеници. Това се на-
блюдава грижливо отъ стра-
на на Св. Синодъ и стру-
ва ни се, че ако тия бор-
би продължатъ така и да-
ватъ ония плодове, които
дадоха за 2 — 3 години,
въ нѣколко епархии и
духовни околии, на
тази организация бър-
же и само съ едно окръж-
но, съ единъ подписъ, ще
се тури кръстъ. Има мно-
зина, които мислятъ, че то-
гава свещеницитъ ще си
гледатъ по-добрѣ работата.
Дали не ще преодолѣе то-
ва мнение? . . .

сказка: *Религия и наука*. Не
пишемъ тия редове единстве-
но, за да хвалимъ г-на Дюл-
герова. Ние за прѣвъ пжтъ
слушаме г-на Д. и не можемъ
да не изкажемъ възторга на
душата си дето нашата църк-
ва откърми учени хора като не-
го, макаръ по известни причи-
ни нѣкои свещеници да бждатъ
недоволни отъ този отзивъ. Нека
бждемъ искрени и справедли-
ви къмъ всѣкого, та макаръ
да е той нашъ идеенъ проти-
вникъ. Речта на г-на Дюлге-
рова раздвижва издълбоко
мисълта на слушателя. Тя
хвърля на интелекта
храна до пресита, но сжщевре-
менно създава силно настро-
ение, топи сърцето въ сла-
достъ. Разликата между него
и други оратори е тази, че
едни отъ тѣхъ въздействи-
ватъ предимно на разума, дру-
ги само на сърдцето, а той
раздвижва из коренъ и двете.
Това сж впечатлението не
лично на едно лице. Такова е
впечатлението на стотицитъ
хора, които следъ негова сказ-
ка ставаха отъ столоветъ съ
мисль: защо свърши така
скоро!

Даваме последователно ре-
зюме отъ тритъ негови сказки.

Първа сказка.

„Безсмъртие на миналото“
— това звучи като парадоксъ;
нагледъ съдържа вътрешно
противоречие. Нима миналото
се запазва? Нали то е безвъз-
вратно? „Не връща се загубенъ
день“, казва поетътъ*) Нима
това, което сме мислили и меч-
тали, което сме преживели, е
безсмъртно? Въ какъвъ сми-
сълъ миналото може да се счита
безсмъртно?

Въ природата и въ живота
на човѣка нищо се не губи,
нищо не умира. Това е научна
истина, която се потвърждава
и отъ нашето непосредствено
съзнание. Само привидно има
противоречие между човѣшкия
хленчъ, че всичко се забравя,
потѣва въ вѣчността, времето
го хвърля въ своята безднна
горба — забравата — и жаждата
на човѣка да живѣе съ мина-
лото, особено неодолима на
старини. Старецътъ живѣе съ
миналото. То е по-ясно въ съз-
нанието му отъ настоящето.
Младецътъ живѣе съ бжда-
щото, съ свѣтли мечти и чаро-
вни блѣнове. Получава се
кржгъ: настоящето се прелива
въ настоящето и миналото въз-
крѣсва въ настоящето. Старо-
стъта търси лѣтописци, а мла-
достта — пророци.

Научна истина е, че всичко
се запазва. Свѣтлината не знае
границы и пречки. Всѣки
обектъ отдѣля свѣтливи лъчи:
тѣ се носятъ въ пространсто-
то и трѣбва само да попаднатъ
въ зрителния органъ, за да
бжде виденъ предметъ. Всѣко
движение на човѣка, следова-
телно, е записано съ *свѣтливи*
букви въ пространството. Ако
сега не можемъ да прочетемъ
тѣзи букви, то ще дойде вре-
ме, когато ще видимъ всичко
„лицемъ къ лицу“, не „яко
зерцаломъ въ гадани“. . .

*) „Нищо не стои, всичко тече“
е казалъ единъ глѣзчикъ философъ.
Дважъ не можешъ се окжпа въ
едни и сжщи рѣчни води. Всѣки
мигъ на настоящето се обръща въ
минало.

За сказкитъ на г. професоръ Дюлгеровъ въ Шуменъ.

Той държа тукъ сказки на
3, 4 и 5 юний. Дойде като
свѣсемъ непознатъ човѣкъ, а
замина за всички, които го
слушаха, като отдавна познатъ,
близкъ, свой човѣкъ. Свой
за това, защото проповѣдва
Христна Разпята, а всѣки чо-
вѣкъ, вѣрующъ или невѣ-
рующъ, живѣе съ образа на
Христа въ душата си, радванъ
или тревоженъ отъ този об-
разъ, образъ приеманъ или от-
хвърлянъ. Христосъ е за всѣка
човѣшка душа или приятель
или врагъ, ала всѣкому е свой,
никой не е свободенъ отъ Него.

Г-нъ проф. Дюлгеровъ из-
несе съ чудно умѣние своитъ
три сказки: *Безсмъртие на ми-
налото*, *Религия и наука*, *Хри-
стианство и социализмъ*. Преди
всичко тукъ особно плени
интелигентното шуменско обще-
ство дълбочината на мисълта
у този ораторъ, красотата на
неговата речъ и широтата на
неговата логическа мотивиров-
ка. Чувахме, че другаде особно
се харесала неговата сказка
на тема: *Безсмъртие на мина-
лото*, която, вѣрно е, създава
предимно настроение. Шумен-
ци, може би защото по-на-
пегнато мислятъ и защото сж
постоянно вълнувани отъ теж-
кия въпросъ на днешното вре-
ме за отношението на Рели-
гията и Науката, бѣха просто
плени отъ неговата втора

Какво става с трепетитъ в човшката душа, с човшката душа, с човшката мисъл, тъй потайна, скрита, недостъпна? — И тѣ сж безсмъртни. Въ пространството сж огнени букви е записано всѣко мое преживѣване, всѣка добра или порочна мисъл. Но тѣ се отразяват и върху цѣлата структура на личността. Тѣзи мисли и деяния дават образ на душата. Този образ прозира презъ блѣсъка на очитѣ, въ чертитѣ на лицето, въ всѣко движение.

Да вземемъ за примѣръ литературния образъ, който ни дава Оскаръ Уайлдъ въ „Портрета на Дорианъ Грей“. Портретътъ се мѣни, а Дорианъ е вѣчно младъ. Сегизъ-тогизъ той вижда своя портретъ, вижда своитѣ преживѣвания и се ужасява. Преживеното е оставило неизгладими следи. Той вижда душата си, която външниятъ тѣлесенъ образъ, навици и възпитание, скриватъ.

Такива сме и ние. Нашитѣ имена сж случайни. Сжчинскитѣ ни имена трѣбва да съответствуватъ на наши образъ, който нашитѣ мисли и деяния сж придали на душата ни. Ако се огледаме въ огледалото на истината, което сънувалъ Францъ Мооръ („Разбойници“ отъ Шилеръ), то навѣрно мнозина ще видятъ вътре своя сжчински ликъ: или тигъръ, леопардъ, змия (като Мооръ), или клеветникъ, лжеецъ, крадецъ, прелюбодеецъ, родоотстъпникъ и др. съ други думи, ще откриятъ въ себе си звѣра, който е многоликъ, неукротимъ и дебне удобенъ моментъ да се прояви.

Всичко преживено е записано въ велика книга, достъпна за всѣкого, говореща на всички езици, носеща прекрасно название — „свѣсть“. Съ неизгладими букви тамъ е записано всичко. Нейниятъ гласъ е могъщъ и неподкупенъ, страшенъ и неизбѣженъ. Отъ нея не можешъ да избѣгашъ (Разколниковъ въ „Престѣпление и Наказание“ отъ Достоевски) За сжщото ни говори и Библията (Валтасаровия пиръ и обяснението на думитѣ „Мани, текелъ, фаресъ“ отъ пророка Даниилъ — гл. V).

Трѣбва да разгрѣщаме често страницитѣ да великата книга съ прекрасно заглавие „свѣсть“ да четемъ своето минало, за да се стреснемъ, да се помжчимъ да закалимъ волята си и чрезъ борба съ пороцитѣ да се стремимъ къмъ истинско шастие.

Трѣбва по-често да се оглеждаме въ огледалото на исти-

ната, за да смогнемъ да дадемъ достоенъ за човѣка образъ на душата си и по такъвъ начинъ, като убиемъ звѣра въ човѣка, да бждемъ достойни за обществото, църквата и България: да растемъ въ Христа, за да ходимъ въ свѣтлина, а не въ тъмнина, помнейки, че съзнанието е вѣчно и миналото — безсмъртно.

Н. Н. учителъ.

„Евангелие и животъ“.

Казахме, че въ нашето съвременно общество се отнасятъ хладнокрѣвно, нехайно и дори съ презрение къмъ всичко, което засѣга религията. Защото религията на Исуса Христа си била изживѣла времето. На днешниятъ просвѣтенъ европеецъ биле нужни други ръководни начала, които му давала науката.

Това е повърхностно мнение. За да може да се прецени и схване възвишеността и важността на християнската религия, трѣбва винаги да се отидѣ и различава основната вѣтрѣшна страна на религиозната идея отъ нейното външно приложение.

Около ученията на свѣтлото и божествено християнство сж работили и мнозина посредствени стържущи, които чрезъ своето тѣсногрудие и суевѣрие сж изопачили и най-свѣтли тѣ идеи и сж ги обличали въ карикатурна форма: Вследствие на това въ църквата сж се поддържали и благославяли работи, които изрично сж били забранени отъ нейния основателъ.

Религиознитѣ войни, избиването на еретицитѣ и грозотитѣ на инквизицията не сж рожба на Христовата религия. Всичко това е само нейно грубо и пристѣпно фалшифициране. Християнството е религия на кротостта, любовта и милостта. То е противъ всякакви насилии, а особено когато насилието се върши въ името на Бога, който, по думитѣ на евангелиста Иоана, е любовъ.

Хората прибѣгватъ до насилие, защото мислятъ, че то е най-леко, най-просто и най-сигурно срѣдство да се постигне желаната целъ. Но като чувствуватъ, че идеята на любовта по никой начинъ не може да се мири съ насилието, тѣ бързатъ да се оправдаятъ съ думитѣ на Исуса въ евангелието.

— Не миръ съмъ дошълъ да донеса на земята, а мечъ.

Обаче, думитѣ миръ и мечъ тукъ се употребяватъ като

символъ и примѣръ, а не въ букваленъ смисълъ.

— Евангелието е безпорно вървене напредъ, къмъ истината. То скъсва решително и еднажъ за винаги съ тѣсно скроеното еврейско разбиране на вѣчната и човшката правда. То разрѣзва като съ ножъ (мечъ) всички връзки съ това разбиране, като се почне отъ най-здравитѣ и до най-слабитѣ.

Христосъ отива по-нататъкъ за да даде възможностъ на духа на християнина свободно и смѣло да се издигне високо и се отдаде въ служба на любовта.

— Азъ съмъ дошълъ да раздѣля човѣка: синъ отъ баща и дъщеря отъ майка.

Като се обявява християнството противъ насилието, то не търпи и не се примирява съ зло и неправдитѣ въ свѣта. То се бори съ тѣхъ, но не желае да запуши и унищожи носителитѣ на злата воля, а търси пжтъ и срѣдство да събуди въ тѣхъ добра воля.

— Вие създайте добро. Доброто ще измѣсти злото.

Евангелието, значи, проповѣдва съвсѣмъ нова педагогика; препорѣчва нови методи и похвати да влияе на хората съ целъ да се поправятъ и да се подобри тѣхния животъ.

До християнството човѣчеството е стояло на ниско стѣпало. Философи, като Платонъ и Аристотелъ, не самосж търпѣли и допуснали робството, но сж оправдавали общ. строй, при който то е съществувало.

Римското право гледало на роба като на животно.

Християнството е развило високото понятие за достойнството на човшката личностъ и влѣло въра въ силитѣ на човшкия духъ.

Сега се натъкваме на въпроса: може ли мѣстото на евангелието да се вземе отъ енциклопедията на наукитѣ и да води човѣка къмъ по-свѣтло бждеще? —

Хроника.

г-нѣ профѣсоръ Дюлгеровъ ни моли да предадемъ неговата благодарностъ на архиерейския намѣстникъ, свещеницитѣ, църковнитѣ настоятели и на всички, които се отзоваха съ особно внимание къмъ неговата личностъ и неговата работа въ града.

Въ Кюстендилъ съ особно усърдие работи въ полето на религиозната книжна и устна просвѣта младиятъ свещеникъ Цв. Христовъ, чието

име е добре известно на ония, които следятъ духовната наша книжна. Той е основалъ библиотека „Духовно възрождение“. Първата книжка на тази библиотека е излѣзла подъ заглавие: *Съвременното цѣлѣние и неговитѣ плодове*. Книжката е хубава и заслужава вниманието на всѣки милѣещъ за своя народъ българинъ. Тя е издание на братството „Св. Ив. Рилски“ въ Кюстендилъ отъ кждето се доставя.

Въ следния брой на вестника ще дадемъ новъ отговоръ на г-жа Д-ръ Медникова, която отново пише въ в. Шуменски вѣсти, като продължава да стои на своето материалистическо схващане за молитвата. Ако има добра воля, ще се разберемъ.

Македонско утро. По случай деня на Македония, въ понеделникъ 13 того, „Св. Духъ“ следъ отпустъ на църква, Македонското благотворително братство ще даде въ театъръ „Одеонъ“ Македонско утро. Ще участвуватъ виднитѣ музикални сили въ града и артиста отъ Българския Художественъ Театъръ г-нѣ Матѣо Македонски.

Благотворителното македонско братство въ града е наело за свой клубъ зданието на ул. „Славянска“ точно срещу новата поща (единъ входъ съ комиссионера Цв. Ивановъ). Желаетъ дейността на братството тукъ да бжде особено засилена.

Матѣо Македонски, ползуващия се съ голѣма известностъ артистъ, гостува въ града ни съ Български Художественъ Театъръ, на който той има честта да е председателъ.

Като любимецъ на Шуменци, той е поканенъ отъ тукашни граждани въ града ни да отпразнува своя двадесетъ годишенъ юбилей, като за целта вече се основа комитетъ, който ще организира чествването на юбиляра.

По тая случай Българския Художественъ театъръ на 12 т. м., недѣля, вечерта ще представи прочутата драма изъ живота на най-великия и гениаленъ английски актьоръ Кинъ.

Ползуваме се отъ случая да поканимъ почитаемото Шуменско гражданство да се отзове на празненството на гоzi заслужилъ артистъ, чието празненство прави честь на града ни.

Поздравяваме Господина Матѣо Македонски, че се съгласи въ нашия градъ да празнува своя юбилей. Нека въ негово

лице видятъ и другитѣ артисти образецъ на човшкото артистъ на когото не ослъ друго освѣтъ да подражатъ.

Отъ Комитетъ

На 31 т., недѣля, при сжзвѣнъ Св. Три Светители въ града ни съобщимъ по-рано състоя изборъ за свещеник-вакантната енория. Отъ дванадесетъ кандидати, дяконъ Иванъ Вѣлковъ и Ненко Банчевъ, избора е спечеленъ отъ последния съ 264 срещу 77 гласа. Съ изборъ християнитѣ отъ рията дадохъ добъръ улогъ на ония две духовни лица, взеха страна въ избора. Дпжтъ да бждатъ по внимателни.

Търсете вестника будките.

Писа се въ „Н. Б.“ нѣ за сбирката въ Мадара. Венската Митрополия е приела следствие, което, колкото може да се сжди отговора на Мадарския нме още отъ сега е въ вреда участвувалитѣ.

По поводъ, обаче, на писмото въ „Н. Б.“ стриятъ диаконъ Митевъ написа дописка и я прочете предъ нѣколко граждани. Той не я криеше, затова намъ съобщено нейното съдържание. Из една ж., въ броя сж срѣда на в. Шуменски вѣстемъ сжщата дописка, прена уждъ отъ Мадара и съ писъ „Мадарци“.

Кого унижава неговата стѣпка? А ние все чакаме ни даде той въ сждъ.

Св. Синодъ ще открие лѣтната си сесия на 14 и 15 того. Едни отъ важниму работи ще бждатъ: нову устройство на духовнитѣ училища споредъ проекта на социалната комисия, назначена отъ Св. Синодъ; 2) свикване на сесия архиерейски събора и 3) закона за адвокатска защита и сждопроизводство на духовнитѣ сждилища.

Американскиятъ колежъ като Робертъ колежъ въ Риградъ започналъ да се съзидъ Семинарията въ София. Ще се изразходватъ около 300 милиона лева. На пазаръ време ще се пренесе американската гимназия отъ София въ Чужденцитѣ се наричатъ славно въ нашата родина, подпомагани нашироко самата държавна властъ, зданието на Софийската семинария още стои заграбено дветѣ си трети отъ държавата. Умна властъ ли е наша? Да сж сърбитѣ!..

Финландия.

Справедливо наричатъ Финландия страната на езерата и гранита. Тамъ нѣма такива плодородни равнини, каквито се простиратъ въ Срѣдния Русия на стотини километри, но нѣма и настоящи гъсти гори. Въ Финландия всичко е красиво, уютно и всичко, носи следи на упоритъ, неуморимъ човшкитѣ трудъ. Финландия е била присъединена къмъ Русия преди около 100 години. Тя е била потрѣбна на Русия за туй, за да има свободенъ изходъ на Балтийското море. До като прибрѣжието на Фински заливъ се намѣрвалъ въ шведски ръце, всѣкога е можало да има опасностъ, че Петроградъ, когато Пушкинъ и а р и ч а „прозорецъ къмъ Европа“, да бжде затворенъ отъ морето. Въ 1808 год. въ Руски ръце била почти цѣлата Финландия. Въ туй време Александъръ I заключилъ съ всесилния тогава Наполеонъ I договоръ, съгласно съ който цѣлата Финландия се дава подъ покровителството на Русия и Финитѣ положили кле-

тва на Руския императоръ, като на Великъ Князъ Финландски. Финландия се счита руска областъ и макаръ да не е раздѣлена на губернии, но отъ Русия я отдѣля строго установена граница съ погранична стража, митница и т. н. Главното имъ управление и издаване законитѣ принадлежи на изборното управление, Сеймъ, както нашето Народно събрание. Сега Финландия е отдѣлна република.

Природата на Финландия е твърде красива, но сурова. Маса малки и голѣми езера, съ рѣки и ржави сж разбили цѣлата страна на безчислено множество острови и островчета. Почвата въ Финландия се смѣта почти отъ гранитъ, който съ течение на времето се е отложилъ на дебелъ слой наносна земя.

Изъ подъ този слой, навсѣкжде излиза голъ камъкъ, но даже и тамъ кждето сж разхвърлени лѣсове и сж се развърнали полянки и огнища, на всѣка крачка лѣжатъ каменни блокове, по нѣкога на величина колкото многоетажна къща. Благодарение на това, финланскитѣ зидове се отличаватъ съ особенна прелестъ.

Човѣкъ би помислилъ, че такива условия биха побъркали на човѣка да се занимава съ обработването на земята. Но не! Въ Финландия нѣма нито педя земя, необработена по най-старателенъ начинъ. Тамъ, напримѣръ, може да се срещнатъ грамадни блокове гранитъ, на които е посѣена ржъ или е направена градина. Хората не сж се поленили да издѣлатъ на камѣка стѣлба и съ кошница на рамо да изнесатъ на върха му прѣстъ, засѣяли сж и създали искусствени ниви. Благодарение на своето трудолюбие финитѣ живѣятъ добре.

Единъ отъ главнитѣ приходи на Финландия се явява скотовъдството. И тука все-пакъ финитѣ умѣятъ да извлѣкатъ отъ суровата природа всичко, което е възможно. Тамъ на рѣдко може да се срещне стадо отъ нѣколко десетки глави, защото за такива стада тамъ нѣма да се намѣри пасище, но за туй пѣкъ нѣма нито една педя оградена гора, гдѣто да не пасатъ нѣколко крави. На най-малкитѣ островчета пасатъ крави, които се превозватъ

тамъ на лодки. И все пакъ скотовъдството въ Финландия е до толкова развито, че масло, сирене и живѣ добитѣкъ се изнася задъ граница въ голѣмо количество.

Въ Финландия нѣма голѣми градове. Най-голѣмъ градъ (столицата на Финландия) Хелсингфорсъ брои всичко около 70000 жители, въ туй време, когато има градове съ милионъ население. Финското село състои обикновенно отъ десетици къщици, но за туй пѣкъ тѣзи къщици сж действително приспособени за човшкитѣ жилища. Колкото и да е замомженъ финския селенинъ, има непременно въ къщата си нѣколко стаи. Чиста улица, поправени огради, около двороветѣ, бѣли пердета и цвѣта на прозорцитѣ, завчасъ даватъ да се разбере, че тука и най-бедния човѣкъ се старае да създава за себе си приветливо къшенце за почивка.

И действително, въ най-бедната къщица въ Финландия никога нѣма да се срещне калъ или въобще неуредба. Може да се срещне столъ, сглобенъ отъ прости дървета, из-

дѣлани съ бравда, но столъ е непременно измитъ, даже изтърканъ. Грубата сжда на бедния е безукорнено чиста и краси полици, му, обвити съ нѣкаква кин. Възможно е, че това стрѣление къмъ чистотата и чистотата е дало на финитѣ външното училищно възпитание. Въ Финландия почти нѣма неграмотни хора. Всѣко дете макаръ да насчитва 1500—2000 жители непременно издава свой вестникъ, и то се разнася и въ околнитѣ села.

Въобще въ Финландия тѣ рде обичатъ по възможностъ, всичко да вършатъ общо, за туй живота тамъ е по-евтино отколкото другаде. Въ Финландия всѣкой върши своя работа сериозно, крайно бросъвестно, безъ дащади и итѣ сили. Еднажъ дневната бота свършена и финитѣ почива, нищо не е въ сила го застави да се загрижи нѣкаква работа, отъ която може да препечели пари, за общъ интересъ той е готовъ да пожертвува и своя заслужена почивка.